

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de controle van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van Stedelijk Handelsinstituut te Antwerpen

Hoofdstructuur	so
Instellingsnummer	111732
Instelling	Stedelijk Handelsinstituut
Directeur	Danielle VAN DE VEL
Adres	Vuurkruisenlaan 16 - 2170 MERKSEM
Telefoon	03-641.64.20
Fax	03-641.64.39
e-mail	sgn_shim@so.antwerpen.be
Website/URL	http://www.shim.be
Bestuur van de instelling	128728 - AGB Stedelijk Onderwijs Antwerpen te ANTWERPEN 1
Adres	Lange Gasthuisstraat 15 - 2000 ANTWERPEN 1
Scholengemeenschap/Consortium	113506 - SG Noord te ANTWERPEN 1
Adres	Lange Gasthuisstraat 15 - 2000 ANTWERPEN 1
CLB	114215 - Stedelijk CLB Antwerpen te ANTWERPEN 1
Adres	Lange Gasthuisstraat 24 - 2000 ANTWERPEN 1
Dagen van het doorlichtingsbezoek	05/11/2012 tot 09/11/2012; 21/12/2012
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	21/12/2012
Datum bespreking verslag met de instelling	16/01/2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Marie-Rose Van Nooten
Teamleden	Luc Mondelaers Monique Van der Straeten Hubert Van Tendeloo

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. RELEVANTE KENMERKEN	4
2. FOCUS VAN DE CONTROLE	4
3. ASPECTEN VAN HET WELZIJNSBELEID	4
3.1 Organisatie	4
3.2 Veiligheid van de leer- en werkomgeving	5
3.3 Gezondheid en hygiëne	7
3.4 Milieu	8
4. STERKTES EN ZWAKTES	9
4.1 Relevante aspecten waarin de instelling goed is	9
4.2 Relevante aspecten die de instelling kan verbeteren	9
4.3 Relevante aspecten die de instelling moet verbeteren	9
5. ADVIES	10
6. REGELING VOOR HET VERVOLG	10
7. ADDENDUM	11

INLEIDING

Op 05/11/2012 tot 09/11/2012; 21/11/2012 bezocht de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap uw instelling. Zij deed dit in het kader van haar decretale opdracht om voor de overheid toezicht uit te oefenen op de kwaliteit en de kwaliteitszorg van onderwijsinstellingen.

Zij is daarbij bevoegd voor:

- de controle van het studiepeil;
- de naleving van de onderwijsregelgeving;
- de controle op naleving van de wet op de veiligheid, het welzijn en de hygiëne.

Overeenkomstig het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid van art. 38 §5 om het toezicht inzake bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne afzonderlijk van de doorlichting uit te voeren.

Tijdens deze controle voert de inspectie volgende activiteiten uit: onderzoek en analyse van documenten en gegevens, observaties en gesprekken.

Het onderzoek mondt uit in een verslag. Dat begint met een opsomming van de relevante kenmerken van de instelling. Daarna volgt een overzicht van de aspecten inzake het welzijnsbeleid van de instelling die onderzocht worden.

Het verslag eindigt met het advies en de regeling voor het vervolgtoezicht.

Het verslag van de controle bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in één van drie mogelijke adviezen:

- gunstig;
- gunstig beperkt in de tijd;
- ongunstig.

Een gunstig advies is noodzakelijk, wil de instelling verder erkend worden en/of verder opgenomen worden in de financierings- of subsidiëringsregeling.

Het verslag moet binnen een termijn van 30 kalenderdagen na ontvangst op een personeelsvergadering integraal besproken worden.

Het verslag is openbaar en kan ongeveer drie maanden na de doorlichting geraadpleegd worden op de website van het departement onderwijs op het adres www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen of op www.schooldoorlichting.be.

Het verslag mag niet gebruikt worden voor publicitaire doeleinden (bijvoorbeeld met het oog op leerlingenwerving).

1. RELEVANTE KENMERKEN

Contextuele kenmerken

- De school telt drie vestigingsplaatsen: Mercxheem (Vuurkruisenlaan), Metropolis (Sint-Bartholomeusstraat) en De Muze (Leningstraat). De vestigingsplaats De Muze maakt pas sinds 1 september 2012 deel uit van de school. Voordien behoorde deze vestigingsplaats tot het Stedelijk Instituut voor Sierkunsten en Ambachten (SISA).

2. FOCUS VAN DE CONTROLE

Aspecten van het welzijnsbeleid die in aanmerking kwamen voor onderzoek:

Organisatie van het welzijnsbeleid	Ja
Veiligheid van de leer- en werkomgeving	Ja
Gezondheid en hygiëne	Ja
Milieu	Ja

3. ASPECTEN VAN HET WELZIJSNBELEID

3.1 Organisatie

3.1.1 *Het bestuur van de instelling*

Het bestuur van de instelling voert geen beleid, toont geen engagement naar praktische organisatie met betrekking tot welzijn en/of voorziet hiervoor geen middelen.

Toelichting: Voor de vestigingsplaats Sint-Bartholomeusstraat werden geen GPP en JAP opgesteld. Het GPP van de vestigingsplaats Vuurkruisenlaan is opgevat als een aaneenschakeling van actieplannen en loopt sinds 2005. De JAP bevatten een overzicht van uitgevoerde werken. Op de vestigingsplaats Leningstraat werden de werken die in de plannen vermeld staan, vaak niet uitgevoerd. Ze worden zonder motivering voor de niet-uitvoering jaarlijks heropgenomen in de plannen. Voor geen enkele vestigingsplaats is in het GPP en de JAP een budgettering opgenomen. Op de vestigingsplaats Leningstraat was er de jongste jaren weinig aandacht voor het welzijnsbeleid.

3.1.2 *Comité¹*

Het comité preventie en bescherming op het werk functioneert niet conform de regelgeving of een ander overlegorgaan neemt de taken van het comité preventie en bescherming op het werk niet op.

Toelichting: Er is een overlegcomité op het niveau van de Stad Antwerpen waar een beperkt aantal aandachtspunten van het gevoerde preventiebeleid op schoolniveau aan bod komen.

¹ Comité: het comité preventie en bescherming op het werk of een ander overlegorgaan (overlegcomité, personeelsvergadering, werkgroep ...) dat – in die gevallen waar het wettelijk mogelijk is – de taken van het comité preventie en bescherming op het werk op zich neemt.

3.1.3 *Interne dienst voor preventie en bescherming op het werk (PBW)*

De toepassing van de regelgeving met betrekking tot de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk vertoont hiaten die tijdelijk nog aanvaardbaar zijn.

Toelichting: Op de vestigingsplaats Leningstraat was er tijdens de voorbije schooljaren geen lokale contactpersoon WZB aangesteld. Enkel op de vestigingsplaats Vuurkruisenlaan heeft de lokale contactpersoon een vormingstraject gevolgd. De contactpersonen zijn niet aangesteld met het akkoord van het comité of een ander overlegorgaan.

3.1.4 *Samenwerking met externe dienst voor preventie en bescherming op het werk (PBW)*

De externe dienst preventie en bescherming op het werk is gedeeltelijk betrokken bij het welzijnsbeleid.

Toelichting: Nihil

3.1.5 *Aankoop- en indienststellingsbeleid*

Er is geen betrokkenheid van de preventieadviseur bij de aankoop van machines, installaties en apparaten; er is geen akkoord van de preventieadviseur; er zijn geen indienststellingsverslagen.

Toelichting: Op de vestigingsplaats Leningstraat is door het ontbreken van een lokale contactpersoon het aankoop- en indienststellingsbeleid onduidelijk. Op het ogenblik van de doorlichting is er niet van elk toestel een indienststellingsverslag. Het aankoopbeleid is niet sluitend. Op de vestigingsplaats Vuurkruisenlaan beslist de aanvrager zelf of de bestelaanvraag door de lokale contactpersoon mee ondertekend wordt. Daardoor bestaat het risico dat niet alle inkomende arbeidsmiddelen aan de eisen van WZB voldoen.

3.2 *Veiligheid van de leer- en werkomgeving*

3.2.1 *Bewoonbaarheid*

Gebouwen, lokalen en/of hun inrichting vertonen onaanvaardbare tekorten met betrekking tot bewoonbaarheid en/of veiligheid en/of er wordt onvoldoende gevolg gegeven aan klachten.

Toelichting: Op de vestigingsplaats Leningstraat is een gedeelte van de speelplaats afgesloten door de staat (bouwwalligheid) van een deel van het schoolgebouw van de basisschool. Doordat de temperatuur niet is afgesteld, loopt deze in de inkomhal sterk op. Sommige muren vertonen vochtplekken. De kelder vraagt om een grondige opruiming. Diverse lokalen ogen rommelig. In sommige lokalen ontbreekt meubilair en een aantal stoelen voldoen niet aan de comfortvoorwaarden. In de kleine leerlingenrefter bevinden zich een wasmachine en een droogkast zonder dat die afgeschermd zijn. De trap naar de zolder is niet afgesloten voor de leerlingen. Op de vestigingsplaats Vuurkruisenlaan werden in lokaal VKL 04 werkeilanden gevormd door telkens vier tafels tegen elkaar te schuiven. Op elke tafel bevindt zich een computer waarvan de bekabeling niet via een kabelgoot naar een stekkerdoos geleid wordt maar loshangt tussen de tafels. In een van de gangen van de vestigingsplaats Sint-Bartholomeusstraat zijn de tegen de muur bevestigde kapstokken niet afgedekt, waardoor ze een potentieel risico op kwetsuren vormen.

3.2.2 *Veiligheid van het domein van de instelling*

Op het domein van de instelling zijn onaanvaardbare risico's op valgevaar.

Toelichting: Op de vestigingsplaats Leningstraat is er valgevaar door losliggende elektriciteitsdraden. De leuning van overlopen voldoen niet aan de veiligheidsvoorwaarden. De ramen in de trapzaal vormen een veiligheidsrisico. Op de vestigingsplaatsen Vuurkruisenlaan en Sint-Bartholomeusstraat zijn er op de speelplaats losliggende tegels en oneffenheden. Vooral op de vestigingsplaats Vuurkruisenlaan is de speelplaats in slechte staat. Bovendien liggen de tegels er bij vochtig weer glad bij, wat een bijkomend risico vormt op valgevaar.

3.2.3 *Verkeersveiligheid*

De verkeersveiligheid op het domein van de instelling en in de onmiddellijke omgeving is tijdelijk aanvaardbaar maar maatregelen en/of verbeteracties zijn noodzakelijk.

Toelichting: Op de vestigingsplaats Leningstraat is de toegang tot de school door de inrichting van de straat niet veilig. Voor fietsers is de ingang moeilijk toegankelijk. Op de vestigingsplaats Vuurkruisenlaan is de toegangspoort tot de speelplaats niet afgesloten, waardoor leveranciers en anderen vrij met hun voertuig de speelplaats kunnen oprijden. Wanneer er zich leerlingen op de speelplaats bevinden, vormt dit een potentieel risico.

3.2.4 *Brandveiligheid*

De instelling beschikt niet over de wettelijk voorziene verslagen en keuringsattesten in verband met brandveiligheid.

Toelichting: Door verwaarlozing van het WZB-beleid kan de school voor de vestigingsplaats Leningstraat niet de noodzakelijke keuringen voorleggen. De overkoepelende preventieadviseur heeft voor deze vestigingsplaats recentelijk een brandpreventieverslag opgesteld. Dit verslag bevat opmerkingen die om onmiddellijke actie vragen. De nooduitgangen zijn afgesloten waardoor die bij noodsituaties onbruikbaar zijn. Voor de vestigingsplaats Vuurkruisenlaan is er een brandpreventieverslag dd 28/04/2011. In dit verslag wordt erop gewezen dat een waarschuwings- en alarminstallatie ontbreekt. Dit werd ook al in het brandpreventieverslag van 2004 aangekaart. Op deze vestigingsplaats geven de nooduitgangen in de gangen met leslokalen uit op een wenteltrap die niet beantwoordt aan de veiligheidsvoorwaarden. Volgens de school zijn er plannen om hieraan op korte termijn te verhelpen. Voor de vestigingsplaats Sint-Bartholomeusstraat dateert het brandpreventieverslag van 25/09/2012. Een vroeger verslag werd niet aangetroffen. In het verslag zijn een reeks adviezen opgenomen. Absolute prioriteit moet volgens het verslag gegeven worden aan het plaatsen van een nieuwe brandwerende deur in de stookkelder (rottingsverschijnselen aan de bestaande deur wegens wateroverlast). Bij de eigen rondgang werden waterplassen in de stookkelder aangetroffen.

3.2.5 *Evacuatie*

De preventieve maatregelen en/of de voorzieningen met betrekking tot een mogelijke evacuatie voldoen niet.

Toelichting: Op de vestigingsplaats Leningstraat werden vorig schooljaar geen evacuatieoefeningen gehouden. Op de vestigingsplaats Vuurkruisenlaan zijn sommige pictogrammen niet volgens de voorschriften aangebracht. Gevolg gevend aan de opmerkingen uit het brandpreventieplan is er voor de vestigingsplaats Sint-Bartholomeusstraat recentelijk een evacuatieplan uitgewerkt. Bij de rondgang waren de nieuwe evacuatieschema's nog niet uitgehangen.

3.2.6 *Veiligheid van de elektrische installatie(s) en liften*

De elektrische installatie(s) en/of de liften voldoen niet en kunnen een acuut en/of permanent gevaar betekenen voor het personeel en de leerlingen/cursisten.

Toelichting: Op de vestigingsplaats Leningstraat voldoet de laagspanningsinstallatie niet volgens het keuringsverslag dd. 29/09/2011. Aan de vermelde opmerkingen werd op het moment van de doorlichting nog geen gevolg gegeven. Tijdens de rondgang werden op de vestigingsplaatsen Leningstraat en Vuurkruisenlaan niet-afgesloten zekeringskasten aangetroffen.

3.2.7 *Veiligheid van toestellen²*

Essentiële veiligheidsinstructies met betrekking tot het gebruik van toestellen zijn meestal niet schriftelijk voorhanden en/of de gangbare beveiliging ontbreekt of is niet functioneel.

Toelichting: Op de vestigingsplaats Leningstraat gaat het personeel nonchalant om met het veilig gebruiken van toestellen en materialen (podium).

3.3 **Gezondheid en hygiëne**

3.3.1 *Sanitaire installaties*

De sanitaire installaties en toebehoren zijn niet conform de regelgeving.

Toelichting: Op de vestigingsplaats Leningstraat voldoet het sanitair niet. De sanitaire installaties zijn niet ingericht conform de regelgeving. In de damestoiletten ontbreekt een gesloten recipiënt voor interne hygiëne. Ook zijn er geen voorzieningen om de handen te wassen. Er kan niet worden aangetoond dat er toezicht is tijdens de pauzes. Op de vestigingsplaats Sint-Bartholomeusstraat is er slechts 1 toilet voor ca. 60 jongens en zijn er slechts 3 toiletten voor ca. 60 meisjes. Conform de regelgeving moeten er behalve minimaal 1 urinoir per 15 jongens, minimaal 1 wc zijn per 25 jongens en 1 wc per 15 meisjes (ARAB artikel 96).

3.3.2 *EHBO*

De instelling beschikt niet over de voorzieningen om EHBO te bieden.

Toelichting: Op de vestigingsplaats Sint-Bartholomeusstraat ontbreekt een verzorgingslokaal. Dit is niet in overeenstemming met het KB van 15/12/2010. De personeelsleden zijn niet geïnformeerd over de namen van de hulpverleners. Ongevallen en interventies worden niet geïnventariseerd en geanalyseerd.

3.3.3 *Rookverbod*

De manier waarop de instelling met het rookverbod omgaat, is tijdelijk aanvaardbaar.

Toelichting: Op de vestigingsplaats Sint-Bartholomeusstraat ontbreekt het pictogram met het rookverbod aan de toegangspoort voor de leerlingen.

² Toestellen: alles (apparaten, speeltuigen, installaties, machines, werkposten, gereedschappen, ...) wat mogelijk aanleiding kan geven tot een verhoogd risico voor personeel en/of leerlingen/cursisten.

3.3.4 Voedingsmiddelenhygiëne

De voedingsmiddelenhygiëne voldoet nog niet volledig aan de vigerende regelgeving.

Toelichting: Op de vestigingsplaats Vuurkruisenlaan beantwoordt de voedingsmiddelenhygiëne nog onvoldoende aan de eisen gesteld door de federale regelgeving: er is onvoldoende aandacht voor temperatuurbelasting; de reinigings- en ontsmettingsplannen worden onvoldoende nauwgezet toegepast; niet alle ramen zijn voorzien van horren. (KB van 7/02/1997)

3.4 Milieu

3.4.1 Omgaan met gevaarlijke producten

De manier waarop de instelling met gevaarlijke producten omgaat, is niet aanvaardbaar.

Toelichting: Op de vestigingsplaats Leningstraat zijn de poetsproducten op diverse plaatsen opgeslagen en niet veilig opgeborgen voor de leerlingen. Er kan geen geactualiseerde asbestinventaris worden voorgelegd. Op de vestigingsplaats Vuurkruisenlaan zijn in het labo verscheidene producten niet in veiligheidskasten opgeborgen. In de veiligheidskasten bevinden zich producten die niet voorzien zijn van genormeerde etiketten. De asbestinventaris is niet geïnspecteerd door de arbeidsgeneesheer.

3.4.2 Zwembaden

Niet van toepassing

Toelichting: Nihil

4. STERKTES EN ZWAKTES

4.1 Relevante aspecten waarin de instelling goed is

- De betrokkenheid van de lokale contactpersoon op de vestigingsplaats Vuurkruisenlaan.

4.2 Relevante aspecten die de instelling kan verbeteren

- De werking van Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk en van de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk optimaliseren.
- De verkeersveiligheid op de vestigingsplaatsen Leningstraat en Vuurkruisenlaan optimaliseren.
- De noodzakelijke pictogrammen aanbrengen .
- De voedingsmiddelenhygiëne optimaliseren.

4.3 Relevante aspecten die de instelling moet verbeteren

- Voor alle vestigingsplaatsen een globaal preventieplan en jaaractieplannen conform de regelgeving en met inbegrip van een budgettering opstellen.
- Het aankoop- en dienststellingsbeleid in de Leningstraat organiseren conform de regelgeving.
- De bewoonbaarheid, de veiligheid van het domein, de brandveiligheid, de evacuatie, de veiligheid van de elektrische installatie en de veiligheid van de toestellen in overeenstemming brengen met de regelgeving.
- De sanitaire installaties en toebehoren op de vestigingsplaatsen Leningstraat en Sint-Bartholomeusstraat aanpassen aan de regelgeving.
- Een verzorgingslokaal EHBO op de vestigingsplaats Sint-Bartholomeusstraat inrichten.
- De omgang met gevaarlijke producten op de vestigingsplaats Vuurkruisenlaan verbeteren.

5. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies ongunstig voor de erkenningsvoorwaarden met betrekking tot bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Relevante aspecten die de instelling moet verbeteren:

- Voor alle vestigingsplaatsen een globaal preventieplan en jaaractieplannen conform de regelgeving en met inbegrip van een budgettering opstellen .
- Het aankoop- en dienststellingsbeleid organiseren conform de regelgeving.
- De bewoonbaarheid, de veiligheid van het domein, de brandveiligheid, de evacuatie, de veiligheid van de elektrische installatie en de veiligheid van de toestellen in overeenstemming brengen met de regelgeving.
- De sanitaire installaties en toebehoren op de vestigingsplaatsen Leningstraat en Sint-Bartholomeusstraat aanpassen aan de regelgeving.
- Een verzorgingslokaal EHBO op de vestigingsplaats Sint-Bartholomeusstraat inrichten.
- De omgang met gevaarlijke producten op de vestigingsplaatsen Vuurkruisenlaan verbeteren.
- De opslag van de poetsproducten in de Leninstraat reglementeren.

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies met betrekking tot het zelfstandig remediëren van tekorten:

DE INSPECTIE OORDEELT DAT DE INSTELLING EEN BEROEP MOET DOEN OP EXTERNE ONDERSTEUNING OM DE TEKORTEN TE REMEDIEREN.

6. REGELING VOOR HET VERVOLG

In overeenstemming met het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009, inzonderheid het artikel 39§4 3°, wordt geadviseerd om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling op te starten.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Marie-Rose Van Nooten

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname namens de directie/het schoolbestuur:

Danielle VAN DE VEL

7. ADDENDUM

Het bestuur van de instelling heeft een beroep gedaan op art. 41 §2 van het Kwaliteitsdecreet van 8 mei 2009. Het heeft binnen een termijn van twee maanden na het ontvangen van het ongunstig advies de opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning aangevraagd op basis van een door het bestuur van de instelling uitgewerkt verbeteringsplan.

De Vlaamse regering keurde het ingediende verbeteringsplan niet goed. De procedure tot intrekking van de erkenning wordt hierdoor niet opgeschort.